

SWEDISH A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SUÉDOIS A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SUECO A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.

Välj *del A* eller *del B*

DEL A

Analysera och jämför följande texter.

Diskutera likheter och olikheter mellan texterna och deras teman. Kommentera därvid författarnas sätt att använda sådana element som struktur, ton, bilder och andra stilistiska grepp för att få fram det de vill visa med texten.

Text 1 (a)

Nästa morgon cyklar tant Märta iväg till skolan. På eftermiddagen får Steffi veta att hon ska börja i sjätte klass.

– Men jag har redan gått sjätte klass! Protesterar hon. Förra året, i Wien.

– Du är tolv år, eller hur? snäser tant Märta. Då ska du gå i sjätte klass med dina jämnåriga.

5 Vat skulle du annars gå förresten? I läroverket inne i stan, kanske?

Till slut förstår Steffi att i Sverige börjar barnen skolan när de är sju år, inte när de är sex som hemma. Därför går de som är jämngamla med henne i sjätte klass, som är folkskolans sista årskurs.

10 Det är kanske lika bra att gå om sexan, tankar hon. Hon har ju redan missat nästan två månader av höstterminen.

Det sista skolåret i Wien lärde hon sig inte heller mycket. Först flyttade de till det lilla rummet, och Steffi fick dubbelt så lång väg till skolan som förut. I trängseln och oväsendet från de andra hyresgästerna blev det svårt att göra läxor, fast mamma och pappa försökte hjälpa henne. Sedan måste hon byta skola, när de judiska barnen inte fick gå kvar i vanliga skolor längre.

15 I Judiska skolan var klassrummen överfulla och lärarna bleak av trötthet och oro. Där fanns inga gulstjärnor att klistra i böckerna.

Nästra dag går tant Märta till en bekant och kommer tillbaka med en packe skolböcker. Det är en räknelära, en historiebok, en naturlära, en kattbok och en sångbok. Alla böckerna är solkiga och hundörade. ”Per-Erik”, står det präntat med rund, barnslig stil på försättsbladen.

20 Det är same Per-Erik som är yngste man på farbror Everts båt. Han slutade skolan för två år sedan. Nu ska Steffi få överta hans gamla skolböcker. Till och med ett räknehäfte som inte är fullskrivet har tant Märta fått med. När Steffi bläddrar i det lyser de röda bokena henne i ögonen.

– Kan jag inte få ett nytt häfte? försöker hon.

25 – Det är ju bara några sidor som är använda, säger tant Märta. Gör slut på det först, så får du ett nytt sedan.

Steffi bläddrar i de illa medfarna skolböckerna. Tygremsan i ryggen på naturläran är alldeles trådsliten. Boken faller slappt upp när hon öppnar den, som en trasig solfjäder. Några sidor är på väg att lossna. Hon tänker på hur det känns att öppna en ny bok: motståndet i bokryggen när man slår upp den, och lukten av nytt papper.

30 – Se inte så surmulen ut, säger tant Märta. Inte tänker jag då slösa pengar på nya böcker för det här sista skolåret, om du nu ens blir kvar så länge. Böckerna duger.

De duger åt mig, tanker Steffi. Gamla trasiga böcker duger åt ett främmande barn. Gamla trasiga böcker och fula tantbaddräcker duger åt ett flyktingbarn som måste leva på andras välvilja.
35 Om tant Märta hade haft ett eget barn skulle hon säkert inte behövt överta någon annans gamla böcker.

– Här säger tant Märta och tar fram en rulle brunt omslagspapper. Slå in böckerna, så de ser snygga och rena ut.

En ö i havet (1996), roman, Annika Thor (f 1950)

Text 1 (b)*Ikaros*

När jag tänker tillbaka på min barndom
ser jag skräckbilder tydligast av allt.
Ja, dom gånger dom skrämde eller slog mej
är dom minnen som hårdast sitter fast.

- 5 För som barn tar man kärleken för given;
allting annat ät mot ens natur.
I det stund man tar steget ut i livet
är man bara ett tillgivet djur.

- 10 Ändå står snart dom vuxna där och pekar
ut den riktning dom tycker man skall ta.
Alla drömmar dom själva har förvägrats
vill dom förverkliga genom sina barn.
Är man lydig belönas man och hyllas,
revolterar man mister man allt.
15 Ingen älsker ett barn som inte lyckas,
ingen älskar ett barn som är starkt.

- Men vem besitter förmågan att veta
vad som ryms i en ny individ?
Och vem kan säj' till nå'n annan hur lyckan ser ut,
20 vem kan säj' vad nå'n annan vill bli?

Låt dina blommor slå rot där det finns jordmån,
låt dina växter få leva där dom trivs.
Lås inte in dina plantor i ett drivhus,
låt dom få slippa ett onaturligt liv.

- 25 Låt den du älskar få pröva sina vingar,
en dag så flyger din älskade rätt.
Vill du bli respekterad av din avbild
får du visa din avbild respekt.

Ikaros, ur *Sånger* (1984), Björn Afzelius (1947-1999)

- Båda texterna handlar om att respektera barn som individer Jämför sångtexten och romanutdraget vad gäller
- Språk, särskilt bildspråk (tänk på titeln på Afzelius text)
- Hur författarna går till väga för att få fram sitt budskap
- Skillnaden i stil: vad är underförstått och vad sägs tydligt

DEL B

Analysera och jämför följande texter.

Diskutera likheter och olikheter mellan texterna och deras teman. Kommentera därvid författarnas sätt att använda sådana element som struktur, ton, bilder och andra stilistiska grepp för att få fram det de vill visa med texten.

Text 2 (a)**Madelein**

Det hade varit väldigt mörkt den natten Madelein väcktes av ett högt vrål från rummet intill. Det hade regnat och åskat och hon hade varit mycket rädd. Ljuden omkring henne dränktes i en rytmisk puls, ett bedövande bankande som hon senare förstod var hennes hjärta.

5 Det hade gått en stund när hon, ensam och rädd, satt i sin säng och stirrade mot dörren som ledde ut i korridoren. Sedan, efter vad som verkade vara en evighet, slogs den upp och en stor man fyllde öppningen. Han gick mot henne med långa kliv och tog henne i sina armar. ”Var inte rädd”, viskade han lågt. ”Var inte rädd.”

10 Madelein hade desperat klamrat sig fast vid mannen och kramat honom hårdare än hon någonsin hade gjort förut. Han strök flickan över ryggen, viskade lugnande ord i hennes öra och sade att allt skulle bli bra nu. I rummet intill låg deras far, och från ett gapande sår rann en tjock ström av blod ut över trägolvet.

15 När brodern lyfte upp sin lillasyster i famnen, skakade huset av en knall kraftigare än någon av dem hört förut. Utanför blev natt till dag när blixtnarna satte hela himlen i brand, men sedan blev det svart igen. Mannen tog sin syster, samlade ihop deras få ägodelar och lämnade huset mitt i natten, när regnet fortfarande vräkte ner.

Hon hade varit åtta år gammal när detta hände. Nu var hon nitton och hon mindes det som om det hänt igår. Paul hade kommit in genom dörren som en befriare och tagit henne från deras hem, en plats förknippad med många sorger och motgångar.

Men det var då. Och nu var nu.

20 Madelein stod på en kulle och såg ut över Sunariskogen, där solen långsamt steg över träden. Hennes långa hår tycktes nästan skimra i sin gyllenbruna nyans. Ljuset föll på henne och hon blinkade sömnigt med de blå ögonen. Både hennes far och mor hade varit storvuxna människor, och medan Paul fått ärva det hade hon stannat tidigt i växten. Madelein var en kort ung kvinna, smal och gänglig med ett smittande leende och ett runt ansikte som gav henne ett flickaktigt utseende. I 25 många avseenden var hon fortfarande inte mycket äldre än den Madelein som Paul hämtat föt flera år sedan, medan faderns liv runnit ut över golvet, men mycket hade också förändrats. Hon var en flicka då – hon var en kvinna nu. Det fanns en barnslig oskuld i hennes blick, en nyfiken och naiv utstrålning som många gånger hade lurat män att tro att hon var lätt att förleda. Men Madelein hade tidigt fått lära sig många av livets hårda läxor och anpassat sig därefter.

30 Det var tyst i skogen. Ett enstaka fågelkvitter hördes och någonstans prasslade det i buskarna. Daggen glittrade i gräset och kändes sval mot hennes nakna fötter. Hon kammade snabbt händerna genom håret och rättade sedan till sin grå kappa. Doften av en eld fyllde luften och hon vände sig om och gick långsamt nerför kullen igen, in bland träden och till en liten glänta. Där satt hennes bror framför en eld och vakade över några äpplen han grillade. Han verkade försjunken i sina
35 tankar, pannan rynkad i djupa veck och hakan vilande i händerna. Hans lite rufsiga hår hade en gång varit svart som korpens fjädrar, men nu gick det tydliga stråk av grått vid tinningarna; det en gång släta ansiktet var delvis fårat av rynkor och ögonen som förut varit så klara började nu bli grumliga. Men när Paul såg upp från sina funderingar och reste sig upp för att möta sin syster, var han lika reslig och stilig i hennes ögon som vilken ungdom som helst. Han hade fortfarande sin
40 styrka och sin utstrålning, och de många åren som var mellan syskonen verkade obetydliga. De var bror och syster. Allt de hade var varandra, men det var mer än tillräckligt. Tillsammans för evigt.

”Vart tog du vägen?” frågade Paul. ”Jag blev orolig.”

Madelein skrattade lågt. Hon satte sig ner och såg på honom över elden. ”Det vet jag väl.”

45 ”Det här är en stor skog”, sade brodern och snurrade litet på äpplena. ”Spring inte iväg. Om vi kommer ifrån varandra...”

Kvinnan rullade med ögonen och stönade ”Ja, ja. Jag bara såg mig om lite.” Hon tog ett djupt andetag och andades in den friska luften. Gryningen hade alltid en frisk doft, som om allt var nytt och rent varje gång natten försvann. ”Det är vackert här”, sade Madelein lågt. ”Jag är glad att
50 vi kom hit.”

Drakväktaren (1998), fantasyroman av Andreas Roman (f 1973)

Text 2 (b)

De föräldralösa syskonen Anna och Mattias bor hos en snål och elak bonde.

Nej, gråheten kom inte bort, som de hade trott. Men de vandrade troget till skolan varje dag, fastän snön låg i drivor på timmervägen och nagelspräcken var svår och fastän de var fattigunger utan både smörgåsar och pannkakor.

Varje dag sa Myrabonden:

5 ”Gu’tröste er om ni inte är hemma vid mjölkdays.”

Och inte tordes Mattias och Anna komma för sent till mjölkningen, de rände genom skogen som två små grå sorkar på väg mot råtthålet, de var så rädda att komma för sent.

Men en dag stannade Anna mitt på vägen och tog Mattias hårt i armen.

10 ”Mattias”, sa hon, ”det hjälpte inte med skolan. Jag har inget roligt i mitt barnaliv, och jag önskar jag inte levde till våren.”

Just som hon hade sagt det, såg de den röda fågeln. Han satt på marken, han var sår röd mot den vita snön, så illande, illande röd mot det vita. Och han sjöng så klart, att snön på granarna brast sönder i tusen snöstjärnor, och de föll till marken helt tyst och stilla.

Anna sträckte sina hander mot fågeln och grät.

15 ”Han är röd”, sa hon, ”å, han är röd.”

Mattias grät också och sa:

”Han vet nog inte ens, att det finns grå sorkar i världen.”

Då lyfte fågeln sina röda vingar och flög. Ana tog Mattias hårt i armen och sa:

20 ”Om den fågeln flyger ifrån mig, då lägger jag mig ner här i snön och dör.”

Och Mattias tog hennes hand, och de sprang efter fågeln. Han for som det rödaste bloss mellan granarna, och var han flög fram, föll snöstjärnor till marken helt tyst och stilla, så klart sjöng den fågeln, medan han flög. Rätt in i skogen bar det, allt längre bort från vägen kom de, hit och dit flög fågeln. Anna och Mattias strävade efter i drivorna, kvistar slog dem i ansiktet och de snavade på stenar, som gömde sig under snön. Men deras ögon lyste av iver, medan de följde

25 fågeln.

Så med ens var han försvunnen.

”Hittar jag inte den fågeln igen, så lägger jag mig ner här i snön och dör”, sa Anna.

Mattias tröstade henne, han klappade hennes kind och sa:

30 ”Jag hör att fågeln sjunger bortom bergen.”

”Hur kommer man bortom bergen”, frågade Anna.

”Genom den mörka klyftan där”, sa Mattias. Och han tog hennes hand och drog henne med sig genom klyftan. På den vita snön i klyftans djup låg en röd, lysande fjäder, så visste de att de var på rätt väg.

35 Allt smalare blev klyftan, till sist var den så trång att bara en liten barnkropp kunde tränga sig igenom.

”Vägen är smal”, sa Mattias, ”men vi är smalare.”

Ja, nog har Myrabonden sört för att min fattiga barnkropp slinker igenom var som helst”, sa Anna.

Och så var de bortom Bergen.

Sunnanäng. saga (1959) av Astrid Lindgren (1907-2002)

- Båda texterna handlar om relationen mellan syskon i svåra situationer. Jämför fantasy- och sagotexten när det gäller.
 - Språk och ton.
 - Syskonens relation. Vem är den starkare? Vem driver handlingen?
 - Beskrivningen av miljön kring syskonen.
-